



# Alkoholijuomien tukkuinfo

27.3.2018

Eeva Saari

Valvira.fi @ValviraAlkoholi

Esitys on laadittu Tukkuinfo 2018 –tilaisuutta varten. Valviran asiaan liittyvät kannanotot esitetään virallisissa asiakirjoissa.

[Valvira.fi](http://Valvira.fi), [@ValviraViestii](https://twitter.com/ValviraViestii)


# Alkoholielinkeinoryhmä

- Niina Elki, assistentti
- Merja Heino, rekisterisihteeri
- Merja Nousiainen, osastosihteeri
  - Rekisteritiedot (tuotteet, toimitukset ja valmistus)
- Laura Anttila, tarkastaja
- Anu Karinen, tarkastaja
  - Alkoholijuomien tukkumyyntiin ja tuotevalvontaan (ml pakkausmerkinnät) liittyvät tehtävät
- Markku Keskimäki, ylitarkastaja
- Timo Rokka, ylitarkastaja
  - Alkoholijuomien valmistukseen ja tuotevalvontaan (ml pakkausmerkinnät) liittyvät tehtävät
- Arttu Malava, lakimies (30.4. lähtien Kristiina Meriläinen)
  - ryhmän (+Terve-ryhmän) oikeudelliset tehtävät, alkoholijuomien tukkumyynti, kansainvälinen liikenne, Alkon monopolivalvonta
- Eeva Saari, ryhmäpäällikkö

Valvira  
sosiaali- ja  
pa- ja valv

# Alkoholiluvat 31.12.2017

- Alkoholijuomien + väkiviinan valmistajat 150 (138)
  - Panimo 97 (4 sahti), viinitila 31, tislattut juomat 15 , väkiviina 6
  - Vuonna 2016 22 uutta panimoa, 7 hedelmäviini/siiderivalmistajaa, 1 tislaamo
  - Vuonna 2017 15 panimoa, 3 siideri, 3 tislattujen valmistajaa
- Alkoholijuomien tukkumyyjät 332 (310)
  - Uusia lupia 39 vuonna 2017
- Luomujärjestelmässä 141 (118)
  - Alkoholijuomien valmistajia 25, tukkumyyjiä 116
- Tuotteita markkinoilla 25 107

- 
1. Valmistus ja tukkumyynti uudessa alkoholilaissa
  2. Raportointi
  3. Alkoholilain toimeenpano Valvirassa
  4. Omavalvonta
  5. Anniskelu, vähittäismyynti, markkinointi

# Tukku&valmistus – määritelmät (1)

- Alkoholipitoinen aine, yli 1.2 til-% alkoholia
  - Alkoholijuoma: juotavaksi tarkoitettu max 80 til-%
    - Mieto enintään 22 til-%, väkevä enemmän kuin 22 til-%
  - Väkiviina – etyylialkoholi ja etyylialkoholin vesiliuos, >80 til-%
  - Alkoholivalmiste, alkoholipitoinen aine, joka ei ole alkoholijuoma eikä väkiviina ja joka voi olla denaturoitu
- Valmistus: etyylialkoholin valmistusta käymisen avulla tai muulla tavalla sekä etyylialkoholia sisältävän liuoksen väkevöimistä tislaamalla tai muulla vastaavalla tavalla
- Tukku myynti: alkoholipitoisen aineen myyntiä jälleenmyyntiä tai jatkokäsittelyä varten
- Tilaviini
- Käsityöläisolut

## Tukku&valmistus – määritelmät (2)

- Tilaviini: oikeudellisesti ja taloudellisesti muista alkoholijuomien valmistajista riippumattomassa valmistuspaikassa, jossa kalenterivuoden aikana tuotettujen alkoholijuomien määrä on enintään 100 000 litraa ja joka toimii maatalouden harjoittamisen yhteydessä ja fyysisesti erillään muista alkoholijuomien valmistuspaikoista eikä harjoita lisenssivalmistusta, yksinomaan käymisen avulla marjoista, hedelmistä ja muista kasvinosista paitsi rypäleistä ja viljatuotteista valmistettua enintään 13 til-% etyylialkoholia sisältävää alkoholijuomaa

## Tukku&valmistus – määritelmät (3)

- Käsityöläisolut: oikeudellisesti ja taloudellisesti muista alkoholijuomien valmistajista riippumattomassa panimossa, jossa kalenterivuoden aikana tuotettujen alkoholijuomien määrä on enintään 500 000 litraa ja joka toimii fyysisesti erillään muista alkoholijuomien valmistajista eikä harjoita lisenssivalmistusta, yksinomaan käymisen avulla valmistettua enintään 12 til-% etyylialkoholia sisältävää alkoholijuomaa, joka on valmistettu mallastetuista tai mallastamattomista viljatuotteista ja jonka valmistuksessa ei ole käytetty muita valmistusaineita kuin muiden kasvien jyviä, sokeria, humalaa ja muita käymiseen osallistuvia kasvinosia ja mausteita, ja joka voi olla tiettyjen nimitysten kirjaamisesta maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden erityisluonnetta koskevista todistuksista annetussa neuvoston asetuksessa 2082/92 säädettyyn erityisluonnetta koskevien todistusten rekisteriin annetun asetuksen 2301/97 liitteen täydentämisestä annetussa komission asetuksessa 244/2002 tarkoitettua sahtia

## Tukku&valmistus – määritelmät (4)

- Jos kaksi tai useampi 1 momentin 14 ja 15 kohdassa tarkoitettu alkoholijuomien valmistaja harjoittaa keskenään tuotannollista tai toiminnallista yhteistyötä, sen ei katsota merkitsevän, että niiden välillä on oikeudellinen tai taloudellinen riippuvuussuhde. Tuotannolliseksi ja toiminnalliseksi yhteistyöksi katsotaan alkoholijuoman valmistuksessa tarvittavien raaka-aineiden ja tarvikkeiden hankinta sekä alkoholijuoman pakkaaminen, markkinointi ja jakelu. Tätä momenttia sovellettaessa edellytyksenä kuitenkin on, että yhteistyössä tuotettujen alkoholijuomien yhteismäärä ei ylitä tilaviinin valmistajien osalta 100 000 litraa ja käsityöläisluen valmistajien osalta 500 000 litraa.





# Tukku&valmistus - luvanvaraisuus

- Alkoholijuomien valmistus ja tukkumyynti luvanvaraista
  - Korkeintaan 2.8 til-% etyylialkoholia sisältävien juomien valmistus sallittu ilman lupaa
  - Myynti vientiä varten sallittu (viejän tehtävä ilmoitus Valviralle)
  - Yksityishenkilö saa valmistaa muutoin kuin tislaamalla kotitaloudessaan yksinomaan omaan käyttöönsä mietoja alkoholijuomia



## Tukku&valmistus - luvanhaltijan velvollisuudet ja vastuut

- Alkoholijuoman valmistaja ja maahantuoja vastaavat kulutukseen luovuttamansa alkoholijuoman laadusta ja koostumuksesta sekä siitä, että tuote ja sen päällysmarkinnat ja muu esittely ovat säännösten ja määräysten mukaisia.
- Alkoholijuoman valmistaja ja tukkumyyjä sekä väkiviinan valmistaja, tukkumyyjä ja maahantuoja saavat myydä alkoholijuomaa ja väkiviinaa vain tässä laissa tarkoitettulle luvanhaltijalle luvan mukaiseen tarkoitukseen. Myynnit tulee kirjata ostaja- ja lupakohtaisesti.

# Tukku&valmistus - luvanhaltijan velvollisuudet ja vastuut

- Se, joka harjoittaa alkoholijuomien tukkumyyntiä, saa myydä alkoholijuomaa, josta valmisteveroa ei ole suoritettu, vain valmisteverotuslaissa ja alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain 8 §:n 1 momentin 8 ja 9 kohdassa verottomaksi säädettyyn tarkoitukseen sekä verottoman alkoholijuoman käyttöluvan haltijalle luvassa mainittuun tarkoitukseen.
- Muutosten ilmoittaminen: Jos lupa on myönnetty oikeushenkilölle ja oikeushenkilön omistukseen, sopimukseen tai muuhun järjestelyyn perustuva määräysvalta siirtyy, luvanhaltijan on ilmoitettava siitä lupaviranomaiselle kahden viikon kuluessa määräysvallan siirtymisestä.
- Jos luvanhaltija päättää muuttaa toimintansa luonnetta tai laajuutta oleellisesti siten, että myönnetty lupa ei enää kata muuttanutta toimintaa, luvanhaltijan tulee hakea luvan muuttamista ennen muutoksen toteuttamista. Muutosta ei saa toteuttaa ennen kuin lupaviranomainen on hyväksynyt luvan muuttamisen.

## Tukku&valmistus - huomioitavaa

- 1.1.2018 lähtien vähittäismyynnissä voi myydä korkeintaan 5.5 til-% alkoholia sisältäviä juomia.
- Valmistustaparajoituksen poistuminen => Huom! tislattujen alkoholijuomien nimien käyttäminen (110/2008, 716/2013)
- Alkoholijuomien valmistuspaikat ja tukkumyyntiluvan haltijoiden varastot = verottomat ja verolliset: Valvira vastaanottaa elintarvikehuoneistoa koskevat ilmoitukset 1.3.2018 lähtien

## Raportointi - alkoholilaki 62 §

- Luvanhaltijan on toimitettava määräajoin valvontaviranomaisille myyntiään ja muuta toimintaansa koskevat valvonnan ja toiminnan riskien arvioimisen kannalta tarpeelliset ilmoitukset ja tiedot.
- Perustelut: tiedot tulee toimittaa oma-aloitteisesti määräajoin ilman erillistä pyyntöä

# Raportointi - StmA 158/2018

- Alkoholijuomien valmistajan, tukkumyyjän ja maahantuojan on tehtävä Valviralle:
  - 1) perusilmoitus valmistetusta tai maahantuodusta alkoholijuomasta ennen sen luovuttamista markkinoille;
  - 2) kuukausittain raportti tukkumyyntinä myydyistä alkoholijuomista;
  - 3) kuukausittain raportti maahantuoduista alkoholijuomista, jos kyse on anniskelu- tai vähittäismyyntiluvan haltijan omasta maahantuonnista;
  - 4) kolme kertaa vuodessa raportti valmistetuista alkoholijuomista.

# Raportointi käytännössä

- Tuoteilmoitus
  - sähköinen tuoterekisteri
  - ennen tuotteen myyntiä
  - tuoterekisterissä perusyksikkö on tuote
  - tuoterekisterin muutokset: lisätyt kentät käsityöläisolut, tilaviini, suojattu maantieteellinen merkintä, aito perinteinen tuote
- Toimitukset – kerran kuukaudessa 18. päivä mennessä
  - sähköinen lomake (max 1000 riviä) tai Ftp
  - Nollailmoitus myös tehtävä
- Sähköinen lomake otettiin käyttöön 06/2017, nyt ilmoittajia n. 270, ftp 32
- Virheiden käsittely työllistää (rekisteröimättömät tuotteet)

# Raportointi käytännössä – tilasto 01/2017

Valvira Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

2000 2004 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018  
 tammi helmi maalis huhti touko kesä heinä elo syys loka marr... joul

Desimaalien lkm  
 Litrat -  
 Prosentit -

Valinnat  
 Taku - TOIMITUS  
 ToimitusVuosi - 2018  
 ToimitusKuuk... - 1  
 Alkoholijuoma - 1, 0

Tiedot viimeksi ladattu 26.3.2018 2:35:35

Kuukauden myyntitilasto Vertailu viime vuoteen Vertailu viime vuoteen 100% alkoholi Myynti vuoden alusta Myynti vuoden alusta 100% alkoholina

AsiakasID

Tilasto  
 Alkoholimyyntitilasto  
 Muut

Taulu  
 KUMULATIIVINEN  
 KUMULATIIVINEN2  
 TOIMITUS

MyyntikuntaNimi  
 Akaa  
 Alajärvi  
 Alavieska  
 Alavus  
 Askkala

MyyntilääniNimi  
 Etelä-Karjala  
 Etelä-Pohjanmaa  
 Etelä-Savo  
 Kainuu  
 Kanta-Häme  
 Keski-Pohjanmaa

PakkauskoodiKenttä1  
 kotmaassa lisenssillä valmistettu  
 kotmainen tuote  
 kotmainen tuote kotmaassa astiutu

Anniskelu ja vähittäismyynti 201801 vs 201701

Myyntitapa	Anniskelu			Vähittäismyynti						Yhteensä		
	tuhatta litraa 201801	tuhatta litraa 201701	+ / - %	Ako	Muu			Yhteensä				
Myyjä	tuhatta litraa 201801	tuhatta litraa 201701	+ / - %	tuhatta litraa 201801	tuhatta litraa 201701	+ / - %	tuhatta litraa 201801	tuhatta litraa 201701	+ / - %	tuhatta litraa 201801	tuhatta litraa 201701	+ / - %
JuomaryhmänJa kelutieraportti...												
Long drink	398,5	354,2	12,5%	176	288,2	-38,9%	2 955,3	1 447,2	104,2%	3 529,7	2 089,6	68,9%
Miedot viinit	449,8	406,5	10,7%	2 935,6	3 019,9	-2,8%	21,4	13,7	56,2%	3 406,7	3 440,1	-1%
Olut	3 822,6	3 733,3	2,4%	376,4	510,1	-26,2%	19 984,6	21 026,4	-5%	24 183,6	25 269,8	-4,3%
Sideri	312,2	314,4	-0,7%	30,5	34,1	-10,6%	1 341,5	1 352,2	-0,8%	1 684,2	1 700,8	-1%
Väkevät juomat	179,9	173	4%	1 576,1	1 626,5	-3,1%	-	-	-	1 756	1 799,5	-2,4%
<b>Yhteensä</b>	<b>5 162,9</b>	<b>4 981,5</b>	<b>3,6%</b>	<b>5 094,6</b>	<b>5 478,8</b>	<b>-7%</b>	<b>24 302,8</b>	<b>23 839,5</b>	<b>1,9%</b>	<b>34 560,3</b>	<b>34 299,8</b>	<b>0,8%</b>

17.31  
26.3.2018



# Raportointi käytännössä – muut raportit

- Etyylialkoholilastointi kerran vuodessa
  - Luomumaahantuonnin raportti (3. maista) ennallaan
  - HUOM! Rypäleviinin varastoa ei enää ilmoiteta
- 
- Ohjeiden päivitys meneillään, päivitettyt ohjeet Valviran verkkosivuilla [www.valvira.fi/alkoholi](http://www.valvira.fi/alkoholi)



# Avoindata.fi

- Alkoholijuomien valmistajat
- Alkoholijuomien tukkumyyjät
- Alkoholijuomien anniskelijat ja vähittäismyyjät
- <https://www.avoindata.fi/data/fi/dataset/alkoholielinkeinorekisteri>

# Avoindata.fi

AVOINDATA.FI  
Avoimen tiedon ja yhteentoimivuuden palvelu

In English På Svenska Etsi tietoaaineistoista... Kirjautu

ETUSIVU TIETOAINIESTOT ORGANISAATIOT JULKAISE AINEISTOJA SOVELLUKSET TIETOA PALVELUSTA AVOIMEN DATAN OPAS

ETUSIVU / ORGANISAATIOT / SOSIAALI- JA TERVEYSALAN ... / ALKOHOLIELINKEINOREKISTERI

## Alkoholielinkeinorekisteri

Avoin data 14.02.2018 | Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)

Alkoholielinkeinorekisteristä löydät seuraavat tiedot:

- Alkoholijuomien anniskelupaikat (Kaikkien (A-oikeudet), mietojen (B-oikeudet) tai käymisteitse valmistettujen enintään 4,7 tilavuusprosenttia (C-oikeudet) alkoholia sisältävien alkoholijuomien anniskelupaikat, ei sisällä tilapäisiä anniskelulupia)
- Alkoholijuomien vähittäismyyntipaikat, joissa saa myydä käymisteitse valmistettuja enintään 5,5 tilavuusprosenttia alkoholia sisältäviä alkoholijuomia sekä Alkon myymälät ja luovutuspaikat (ei sisällä tilaviinin tai sahdin vähittäismyyntilupia)

Aineistolinkit (3)

- Alkoholijuomien anniskelupaikat ja ...** Suositut Avaa  
Alkoholijuomien anniskelupaikat (Kaikkien (A-oikeudet), mietojen...)
- Alkoholijuomien tukkumyyjät** Suositut Avaa  
Alkoholijuomien tukkumyyjät
- Alkoholijuomien valmistajat** Suositut Avaa  
Alkoholijuomien valmistajat

Tietoaaineisto

Avoin data

Organisaatio

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)

Avainsanat

alkoholi  
anniskelu  
avoin data  
CSV  
luvat  
valtio  
vähittäismyynti

16.42  
26.3.2018



## Muuta ajankohtaista

- Elintarvikelaki (kansallinen)
- Elintarviketietoasetus – alkuperämerkinnät (EU)
- Elintarviketietoasetus – ainesosaluettelo ja ravintoarvoilmoitus
- Tislattujen juomien asetus – mm. tuoteryhmiin tulossa raja-arvot sokeripitoisuudelle